

Naturinformasjonssenter i Østmarka nasjonalpark

Jeg har stor interesse for, og god erfaring med formidling av naturkunnskap, samt utvikling og oppbygging av naturinformasjonssenter i Norge.

Med tilknytning til Østmarka, har jeg et ønske om å bidra inn i prosessen med opprettelsen av Østmarka nasjonalpark. Det er vesentlig å fremheve hvor viktig det er at et naturinformasjonssenter blir etablert i forbindelse med opprettelsen av nasjonalparken, og at dette har en tydelig og helhetlig formidlingsstrategi.

Med sin unike bynære plassering og enorme nedslagsfelt, bør det her bli et naturinformasjonssenter som dekker tre hovedaspekter: besøksenter for natur og verneområder nasjonalt, besøksenter for nasjonalparken og et besøksenter rovvilt.

Mitt ønske på dette stadiet i verneprosessen for Østmarka nasjonalpark, er at ideen om et informasjonssenter inkluderes i verneplanarbeidet fremover. Når et endelig vern er på plass, håper jeg at arbeidet med å opprette et naturinformasjonssenter kan starte umiddelbart, og at viktige aktører inviteres til å kunne bidra. Jeg har vært i kontakt med flere aktører som har meldt sin interesse for et slikt infocenter, og vi hører gjerne fra dere fremover.

Med beste hilsen

Ida Glemminge

Vedlegg 1. Naturinformasjonssenter i Østmarka

1. Naturinformasjonssenter

En nasjonalpark i Østmarka vil være i en særstilling på flere måter, og har et enormt potensial. Dette vil være Norges eneste nasjonalpark med lavereliggende skoglandskap, og representerer en naturtype av både nasjonal verdi og utstrekning. Med sin plassering med umiddelbar nærhet til urbane områder, er kontrasten mellom natur og storby slående. Denne nærheten til Norges hovedstad gir parken, med et naturinformasjonssenter, et enormt nedslagsfelt og et omfattende formidlingspotensiale, som bør benyttes!

Med en slik unik plassering ser vi for oss at det bør opprettes et naturinformasjonssenter; som rommer tre hovedaspekter og kan fungere som:

- Nasjonalt naturinformasjonssenter – Inngangsporten til Norges natur. Omhandler alle nasjonalparker og utvalgte verneområder og naturtyper i Norge.

- Nasjonalparksenter Østmarka - Besøksenter for Østmarka nasjonalpark, portalen til Østmarka.
- Rovviltssenter – bynært besøksenter som informerer om rovviltet med utgangspunkt i Østmarka, med både ulv og gaupe, samt de andre artene av rovvilt i Norge (jerv, bjørn og kongeørn), og forvaltningen av disse artene.

2. Tilgjengelighet og plassering

Med sin sentrale plassering på Østlandet, og umiddelbare nærhet til hovedstaden, har et informasjonssenter her et meget stort demografisk nedslagsfelt. Innenfor en reisevei på ca. 60 minutter bor det nær 2 millioner mennesker i nærheten av Østmarka.

Ved etablering av et naturinformasjonssenter er det mange hensyn som skal tas. Plasseringen av et slikt senter bør ta hensyn til økt ferdsel og bruk av naturen, og balanseres opp mot de viktige verneverdiene i naturen.

Tilgjengelighet og samferdsel er også viktige aspekter. Ut fra denne tankegangen vil vi gjerne foreslå at et Nasjonalt naturinformasjonssenter blir etablert i et område som er lett tilgjengelig for mange, og ikke omfatter for stor inngripen i naturen, eller økt ferdsel i de mest sårbare verneområdene.

Området på Skullerud i Oslo peker seg ut som særlig egnet. Stedet er allerede etablert som et naturlig utfartssted, blant annet med en av Oslo kommunes markastuer, "Skullerudstua". Området kanalisere ferdsel inn i marka, og er en av hovedinngangsportene til Østmarka både sommer som vinter.

Skullerud er et møtepunkt der det urbane møter marka, nettopp det et slikt informasjonssenter skal være, et sted der menneskene møter naturen – formidlet via mange kanaler.

Skullerud har også særlig god tilgjengelighet for tilreisende, det er allerede en av- og påkjøring på Norges mest trafikkerte vei, E6 gjennom Oslo, ved Skulleruddumpa. Her kan buss og privatbiltrafikk kanaliseres, uten vesentlig økt belastning eller inngripen for lokalsamfunnet. Skullerud er også tilgjengelig med kollektivtransport, der Skullerud allerede er et stoppested for T-banen i Oslo. T-banen er igjen tilknyttet sentralbanestasjonen med togtrafikk og Oslo bussterminal, med linjer til resten av landet. Lokalt er også Skullerud tilgjengelig med sykkel, på lokale veier og sykkelveier.

3. Målgrupper

Østmarkas unike plassering gir et bredt spekter av potensielle målgrupper for naturformidling:

- Fastboende i nærområdene (ca. 2 millioner mennesker i nedslagsfeltet)
  - Skoleklasser, alle trinn
  - Barnehager

- Innvandrere/flerkulturelle miljø (infosenter som portal for integrering)
  - Studenter høyskoler/universitet
  - Eldresenter, seniorbrukere
  - Lag og foreninger
  - Familier
  - Bofellesskap og andre institusjoner
  - Allmenheten
- Tilreisende
    - Nasjonale turister (dagsturister, korttids- og langtidsturister)
    - Internasjonale turister (cruiseturister, dagsturister, korttids- og langtidsturister)
    - Elever og studenter fra høyskoler/universitet andre regioner

4. Budskap og aktiviteter

Natur er en nasjonal kjerneverdi i Norge. Formidling av disse naturverdiene, og kunnskapen om denne naturen trenger en nasjonal formidlingsarena; et naturinformasjonssenter i Østmarka. Viktige aspekter som kan løftes frem gjennom dynamisk og interaktiv formidling er blant annet:

- Nasjonale naturverdier
- Inngangsport til hele Norges natur- Info om alle nasjonalparkene
- Informasjon om allemannsretten, og riktig ferdsel i naturen
- Østmarkas spesielle verdier
  - Naturtyper, økosystem og utvalgte arter i Østmarka
  - Kulturminner og historikk i Østmarka (flyktningsruta, husmannsplasser osv)
  - Økosystemtjenester, f. eks, hva gjør myra for klima?
- Forholdet mellom mennesket og natur
- Balansert og kunnskapsbasert informasjon om rovvilt
- Kildekritikk, kildehenvisning
- Forskningsformidling på relevante temaer, direktekontakt med forskningsinstitusjoner
- Formidling både innendørs og utendørs
- Universell utforming
- Tilrettelegging for natursansing og nærnaturopplevelser

5. Aktører, samarbeid og organisering

Østmarka er allerede et område som mange aktører har et sterkt bånd til. En bærekraftig tilnærming til organisering av et slikt senter vil være å etablere en stiftelse med aktuelle lokale interesseorganisasjoner. Noen aktuelle samarbeidspartnere kan være:

- Norsk institutt for naturforskning, NINA
- Statens naturoppsyn, SNO
- Universitetet i Oslo - Zoologisk museum
- Den Norske Turistforeningen, DNT
- Friluftsrådenes landsforbund
- Skiforeningen
- Østmarkas venner
- Skogbruket
- Østmarka-kapellet
- Markastuene/Oslo kommune